

Konneveden kunta
Kirjaamo
Kauppatie 25
44300 Konnevesi

Pohjavesialueiden luokitusten ja rajausten tarkistaminen, Konnevesi

Tausta

Pohjavesialueiden määrittämiseen ja luokitukseen kuuluu olennaisesti osallistuminen ja tiedottaminen. Tätä on käsitelty laissa vesien ja merenhoidon järjestämisestä (VHJL 10 d § ja 15 §). Siten elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä asiassa lausunto pohjavesialueen sijaintikunnalta ja niiltä kunnilta, joiden vedenhankintaan tai maankäyttöön pohjavesialueen rajauksella ja luokituksella voi olla vaikutusta sekä siltä maakunnan liitolta, jonka alueella pohjavesialue sijaitsee.

Pohjavesialueelle sekä sen määrittämiselle ja luokittamiselle on esitetty säädöksellinen ohjeistuksensa. Pohjavesialueen määritelmä on esitetty ympäristönsuojelulaissa (YSL 5 §). Pohjavesialueiden määrittämistä ja luokitusta on kuvattu laissa vesien ja merenhoidon järjestämisestä (VHJL 10 a § ja 10 b §). Pohjavesialueen rajan määrittämistä on kuvattu valtioneuvoston asetuksessa vesienhoidon järjestämisestä (VHJA 8 a §).

Pohjavesialueiden luokitus

Uuden luokituskäytännön mukaan pohjavesialue voi kuulua johonkin viidestä luokasta: 1-, 2-, 1E-, 2E- tai E-luokka. Pohjavesialueen luokka kuvaa sen vedenhankinnallista käyttöä ja suojelutarvetta.

Aiemmin käytössä on ollut I luokka eli vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Sitä vastaa uuden luokituskäytännön mukainen 1-luokka. Pohjavesialue luokitellaan 1-luokkaan, mikäli alueen pohjavettä käytetään tai tullaan käyttämään yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³/d tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin. I luokan pohjavesialue saatetaan myös luokitella 2-luokkaan tai poistaa luokituksesta. I luokan pohjavesialueella saattaa myös olla pohjavedestä suoraan riippuvaisia ekosysteemejä. Pohjavesialue voidaan silloin luokitella uudelleen joko 1E- tai 2E-luokkaan.

Aiemmin käytössä on ollut myös II luokka eli vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Se on korvattu uuden luokituskäytännön mukaisella 2-luokalla. Pohjavesialue luokitellaan 2-luokkaan, jos se pohjaveden antoisuutensa ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuu vedenhankintaan. Pohjavesialue kuuluu pääsääntöisesti 2-luokkaan, kun sillä muodostuu pohjavettä yli 100 m³/d, jos se muutoinkin ominaisuuksiltaan soveltuu vedenhankintaan. II luokan pohjavesialue saatetaan myös luokitella 1-luokkaan tai poistaa luokituksesta. II luokan pohjavesialueella saattaa myös olla pohjavedestä suoraan riippuvaisia ekosysteemejä. Pohjavesialue voidaan silloin luokitella 1E- tai 2E-luokkaan.

Aiemmin on niin ikään ollut käytössä III luokka eli muu pohjavesialue. Se on käsitteenä poistettu uudesta luokituskäytännöstä eikä vastaavaa 3-luokkaa ole. Siten kaikki III luokan pohjavesialueet on luokiteltu johonkin edellä mainitusta viidestä luokasta tai poistettu luokituksesta kokonaan.

Kokonaan uusi pohjavesiluokka on E-luokka. E-luokan pohjavesialueella sijaitsee luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen, muun lainsäädännön perusteella suojeltu pohjavedestä suoraan riippuvainen merkittävä pintavesi- tai maaekosysteemi. Kokonaan E-luokkaan määritellyn pohjavesialueen lisäksi saattaa 1- ja 2-luokan pohjavesialueella olla vastaavanlaisia, ekosysteemejä sääteleviä ominaisuuksia. Pohjavesialue voi silloin kuuluakin 1E- tai 2E-luokkaan kuten edellä on todettu.

Pohjavesialueiden rajaus

Pohjavesialue rajataan pelkästään tarkastellun alueen maankamaran luonnontieteellisten ominaisuuksien perusteella. Rajauksessa käytetään kartoitushetkellä saatavilla olevia tietoja näistä ominaisuuksista. Rajausta voidaan muuttaa, jos tällöin on käytettävissä uutta tutkimustietoa, joka edellyttää rajauksen tarkistamista. Tällainen uusi tieto voi olla esimerkiksi kairaus- tai geofysikaalista mittaustietoa.

Pohjavesialueen raja määritellään maankamaran hydrogeologisten ominaisuuksien perusteella kohtaan, jossa pohjavettä johtavien maaperäkerrosten päällä on riittävän tiiviit pohjavettä suojaavat maaperäkerrokset tai jossa pohjavettä johtavat maaperäkerrokset päättyvät kallioperään tai huonosti vettä johtavaan maaperään. Raja voidaan myös määrittää maastossa helposti havaittavaan kohtaan huomioiden alueen hydrogeologiset ominaisuudet.

Pohjavesialueiden luokituksen ja rajausten oikeusvaikutukset

Uuden luokituskäytännön mukaisista pohjavesialueiden luokista ja rajoista ei tehdä päätöstä, josta voisi valittaa. Näillä luokilla ja rajoilla ei olekaan säädöksellisiä, itsenäisiä oikeusvaikutuksia. Näiden luokkien ja rajojen oikeusvaikutus onkin välillinen ja seuraus muusta lainsäädännöstä kuten ympäristösuojelulaista.

Lisätietoa pohjavesialueiden luokituksista ja rajauksista:

- SYKE:
http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesiensuojelu/Pohjaveden_suojelu/Pohjavesialueet?f=KeskiSuomen_ELYkeskus
- Laki vesien ja merenhoidon järjestämisestä (30.12.2004/1299):
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2004/20041299#L2a>
- Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (30.11.2006/1040):
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061040?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=valtioneuvoston%20asetus%20vesienhoidon%20j%C3%A4rjest%C3%A4misest%C3%A4#L2a>

Taulukko 1. Yhteenveto Konneveden pohjavesialueiden muutoksista

Pohjavesialue	Rajausmuutos	Vanha luokka	Uusi luokka
Kaivopuisto	Ei	I	pois
Soukkionniemi	Ei	I	1
Majakangas	Ei	I	1
Tankolampi	Ei	I	2

Taulukot 2-5. Kuvaukset pohjavesialueista ja niiden tilanteesta muutoksineen.

Pohjavesialue	0927501 Kaivopuisto
Alueen luokitus ja rajausta tai niiden muuttamisen perusteet	Alue poistetaan luokituksesta. Vanha vedenottamo, joka ei ollut käytössä pitkään aikaan eikä suunniteltua käyttöä ole.
Alueen hydrogeologia	<p>Pohjavesialue sijoittuu lounas-koillisuuntaiselle harjukaksolle, joka kulkee Hankasalmentta Vesannolle.</p> <p>Harju on matala ja kapea ja se on kasautunut kallio-moreenimäkien väliin. Harjun maaperä on hiekkaa ja soraa. Harjun laitteet ovat silttiä ja savea.</p> <p>Pohjavesi virtaa pääasiassa koillisesta lounaaseen.</p>
Alueeseen liittyvä muun lainsäädännön nojalla suojeltu ekosysteemi	Ei ole havaittu.
Alueen vedenotto tai suunniteltu vedenhankinta	Ei ole vedenottoa nykyään. Vedessä on ollut paljon rautaongelmaa sekä yhden näytteen perusteella myös muita laatuhaittoja.
Muu olennainen selvitys tai tieto	Ei ole tiedossa.

Pohjavesialue	0927502 Soukkionniemi
Alueen luokitus ja rajausta tai niiden muuttamisen perusteet	Alue siirretään I luokasta 1-luokkaan. Alueella sijaitsee toiminnassa oleva kunnan vedenottamo.
Alueen hydrogeologia	<p>Pohjavesialue sijoittuu lounas-koillisuuntaiselle harjujaksolle, joka kulkee Hankasalmentta Vesannolle.</p> <p>Harju on matala ja kapea selänne.</p> <p>Harju on kasautunut kallio-moreenimäen sivulle. Harjun maaperä on karkearakeista, pääasiassa soraa.</p>
Alueeseen liittyvä muun lainsäädännön nojalla suojeltu ekosysteemi	Ei ole havaittu.
Alueen vedenotto tai suunniteltu vedenhankinta	Kunnan vedenottamo. Vuonna 2017 otettu vettä keskimäärin 220 m ³ /vrk.
Muu olennainen selvitys tai tieto	Ei ole tiedossa.

Pohjavesialue	0927503 Majakangas
Alueen luokitus ja rajaus tai niiden muuttamisen perusteet	Alue siirretään I luokasta 1-luokkaan. Vedenottoa vuonna 2018 n. 90 m ³ /vrk
Alueen hydrogeologia	<p>Pohjavesialue sijoittuu lounas-koillisuuntaiselle harjujaksolle, joka kulkee Hankasalmentta Vesannolle.</p> <p>Harju on kapea ja tasainen ja se on kasautunut kallio-moreenimäen päälle ja sivulle. Harjun maaperä on pohjoiskärjessä soraa, muualla hienoa hiekkaa ja silttiä. Myös harjun laiteet ovat silttiä.</p> <p>Harjun eteläosan kairauksissa on päästy syvimmillään lähes 12 metrin syvyyteen, pohjoisosan kairauksissa 9 metrin syvyyteen. Harjun keskiosan kairauksissa on päästy syvimmillään yli 4 metrin syvyyteen. Pohjaveden virtaussuuntien määrittäminen vaatii lisätutkimuksia.</p>
Alueeseen liittyvä muun lainsäädännön nojalla suojeltu ekosysteemi	Ei ole havaittu.
Alueen vedenotto tai suunniteltu vedenhankinta	Vedenhankintakäytössä oleva vedenottamo. Vuonna 2018 otettu keskimäärin 90 m ³ /vrk. Alueelle suunnitellaan tekopohjaveden valmistamista.
Muu olennainen selvitys tai tieto	Ei ole tiedossa.

Pohjavesialue	0927504 Tankolampi
Alueen luokitus ja rajausta tai niiden muuttamisen perusteet	Alue siirretään II luokasta 2-luokkaan. Alueella ei ole vedenottamoita.
Alueen hydrogeologia	<p>Pohjavesialue sijoittuu pohjois-eteläsuuntaiselle harjukselle, joka kulkee Laukaalta Äänekoskelle. Harju on leveä ja kumpumainen. Se on kasautunut kallio-moreenimäkien rinteille ja niiden väliseen lounas-koillisuuntaiseen kallioperän ruhjelaaksoon.</p> <p>Harjun maaperä on soraa ja kivistä soraa. Harjun laiteilla maaperä on silttiä.</p> <p>Pohjavesi virtaa harjussa etelästä pohjoiseen. Osa pohjavedestä purkautuu lähteestä alueen pohjoispäässä olevasta lähteestä.</p>
Alueeseen liittyvä muun lainsäädännön nojalla suojeltu ekosysteemi	Ei ole havaittu.
Alueen vedenotto tai suunniteltu vedenhankinta	Ei ole vedenottamoita eikä suunniteltua vedenottoa.
Muu olennainen selvitys tai tieto	Ei ole tiedossa.